

ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Τίτλος εγγράφου: **Περιεκτική Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση (ΠΣΔ)**

Ημερομηνία έγκρισης: **22 Οκτωβρίου 2016**

Περίληψη – εισαγωγή:

Η Περιεκτική Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση (ΠΣΔ), είναι «...μια προσέγγιση βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα, που σκοπό έχει να εφοδιάσει τους νέους με τις γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αξίες που χρειάζονται για να είναι σε θέση να παίρνουν ενημερωμένες αποφάσεις και να απολαμβάνουν τη σεξουαλικότητά τους σωματικά, συναισθηματικά, ατομικά και στις σχέσεις τους. Προσεγγίζει τη σεξουαλικότητα ολιστικά και εντός του πλαισίου της συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης»¹. Η ΠΣΔ περιλαμβάνει τη μάθηση για το κοινωνικό και βιολογικό φύλο, τη Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία (ΣΑΥ), τα συναισθήματα, τις σχέσεις, τα σεξουαλικά δικαιώματα, τη σεξουαλική ταυτότητα, την απόλαυση και ευχαρίστηση, τη διαφορετικότητα, την ισότητα των φύλων, την εξάλειψη και καταπολέμηση κάθε μορφής βίας κ.α. Σημαντικό της στοιχείο είναι ότι παραμένει ελεύθερη από οποιαδήποτε ιδεολογία ή δόγμα, ή/και πολιτισμικές προκαταλήψεις, και συνάδει με τα διεθνή επικυρωμένα ανθρώπινα δικαιώματα, τα οποία οφείλει το κράτος να διασφαλίσει για τους πολίτες του. Η ΠΣΔ αποτελεί κατοχυρωμένο δικαίωμα των παιδιών και των νέων, και διασφαλίζεται σε Διεθνείς Συνθήκες, Συμφωνίες και Συμβάσεις, τις οποίες έχει επικυρώσει και η Κύπρος.

¹ Διεθνής Ομοσπονδία Οικογενειακού Προγραμματισμού (IPPF) (2006), *Πλαίσιο για τη Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση*. Για περισσότερες πληροφορίες: *Comprehensive Sexuality Education: Informing IPPF Synthesis Report*, (2005), Λονδίνο, IPPF. <http://www.sgga-assa.ch/cms10/images/stories/sgga/dokumente/infos/0806IPPF-guideline-eng.pdf>

Θέσεις πολιτικής:

- Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού(ΥΠΠ) οφείλει να διασφαλίζει ενεργά τα δικαιώματα των παιδιών και να τηρεί τις δεσμεύσεις του, βάσει της Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Παιδιού, της Σύμβασης Λανζαρότε και του Περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμου του 2014 [N.91(I)/2014].
- Η εφαρμογή της Περιεκτικής Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης θα πρέπει να κατοχυρωθεί νομοθετικά.
- Η Περιεκτική Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση αποτελεί αναγκαίο μέτρο πρόληψης και προστασίας των παιδιών και των νέων από τη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση. Η ΠΣΔ εφοδιάζει τους νέους με τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τις στάσεις και αξίες που απαιτούνται να είναι σε θέση να παίρνουν πληροφορημένες αποφάσεις, να προστατεύονται από σεξουαλική βία/εξαναγκασμό, και να αναπτύσσουν σχέσεις αμοιβαίου σεβασμού.
- Η επιτυχής εφαρμογή της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών Αγωγής Υγείας στα σχολεία προϋποθέτει:
 - τη δέσμευση του ΥΠΠ για συστηματική και υποχρεωτική επιμόρφωση, και ενεργή στήριξη των εκπαιδευτικών, διευθυντών και επιθεωρητών σε θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.
 - την παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού. Κατάλληλο ορίζεται το εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο ανταποκρίνεται στις ηλικιακές ανάγκες των παιδιών και των νέων και είναι βασισμένο σε ερευνητικά και επιστημονικά δεδομένα σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Παγκόσμιας

- Οργάνωσης Υγείας (ΠΟΥ), ενώ παράλληλα στοχεύει στην διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών και των νέων μέσα από την υλοποίηση των οδηγιών διεθνών και ευρωπαϊκών συμβάσεων καθώς της εθνικής νομοθεσίας.
- το σχεδιασμό και την εφαρμογή συστήματος ελέγχου και αξιολόγησης για την εφαρμογή όλων των δεικτών επιτυχίας του Προγράμματος Αγωγής Υγείας.
 - τη διασφάλιση και διάθεση οικονομικών πόρων για την εφαρμογή του προγράμματος.
- Η πληροφόρηση και η διαπαιδαγώγηση για τη σεξουαλικότητα πρέπει να είναι διαθέσιμες σε όλα τα παιδιά και τους νέους σύμφωνα με την ηλικία και το επίπεδο ωριμότητας της ομάδας στόχου. Ταυτόχρονα, οι παρεμβάσεις, οι μέθοδοι διδασκαλίας και τα μέσα που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των παιδιών και των νέων.
 - Προγράμματα, δράσεις και πολιτικές που εφαρμόζονται σχετικά με τη ΠΣΔ, οφείλουν να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένα και να αναπτύσσονται λαμβάνοντας υπόψη ευρήματα από έρευνες που έχουν διεξαχθεί ανάμεσα σε νέους σε διεθνές και τοπικό επίπεδο.
 - Η συμμετοχή των ίδιων των παιδιών και νέων στη διαδικασία σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης δράσεων, προγραμμάτων και πολιτικών που έχουν στόχο την εφαρμογή της ΠΣΔ τόσο εντός όσο και εκτός σχολικού πλαισίου, είναι απαραίτητη. Κατά την διαδικασία αυτή, όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς οφείλουν να έχουν ουσιαστική συνεργασία και να διαβουλεύονται συστηματικά με όλες τις ομάδες μαθητών και νέων, ομάδες γονέων, οργανώσεις νεολαίας και οργανισμούς που ειδικεύονται σε θέματα Σεξουαλικής και Αναπαραγωγικής Υγείας και Δικαιωμάτων (ΣΑΥΔ), όπως ο Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού (ΚΣΟΠ).

- Η ενημέρωση και η εκπαίδευση των νέων για τη σεξουαλικότητα και τις σχέσεις είναι ζωτικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι παίρνουν αποφάσεις κατόπιν πληροφόρησης και απολαμβάνουν το μέγιστο δυνατό επίπεδο σωματικής, νοητικής και συναισθηματικής υγείας. Επομένως, η Περιεκτική Σεξουαλική Διαπαιδαγώγηση, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται ως βασική προτεραιότητα κατά το σχεδιασμό εθνικών πολιτικών για τη νεολαία, την εκπαίδευση και την υγεία.
- Η ευθύνη της ΠΣΔ των παιδιών και των νέων μοιράζεται ανάμεσα στους γονείς και στους επαγγελματίες, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών, λειτουργών νεολαίας, επαγγελματιών υγείας και άλλων.
- Όλοι οι φορείς που εμπλέκονται στην εφαρμογή προγραμμάτων πληροφόρησης και ενημέρωσης των νέων για τη σεξουαλικότητα, θα πρέπει να διεξάγουν σε συστηματική βάση μελέτες με στόχο να καταγράφονται οι γνώσεις και οι στάσεις των νέων σχετικά με θέματα ΣΑΥΔ, αλλά και να αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των δράσεων αυτών.